

PAPER DETAILS

TITLE: SERAMİK EGITIMI ALAN ÖZEL SANAT ATÖLYESİ ÖĞRENCİLERİNİN SERAMİK
SANATINA YÖNELİK GÖRÜSLERİ

AUTHORS: Gökçe Uysal Baser

PAGES: 640-654

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/4215297>

SERAMİK EĞİTİMİ ALAN ÖZEL SANAT ATÖLYESİ ÖĞRENCİLERİNİN SERAMİK SANATINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

VIEWS OF PRIVATE ART WORKSHOP STUDENTS RECEIVING CERAMIC ART EDUCATION TOWARDS CERAMIC ART

Gökçe UYSAL BAŞER*

ÖZ: Günümüzde bireyler, çeşitli kaynaklardan gelen birçok baskıyla karşı karşıya kalmaktadır. İnsanların ruhsal sıkıntılarından uzaklaşmak için en sık başvurduğu terapi yöntemlerinden biri de sanattır. Seramik sanatının, bireylere içsel duygu ve deneyimlerini ifade etmeleri için imkân verdiği ve insan psikolojisinde rahatlatıcı bir etkiye sahip olduğu uzun yıllardır sanat terapisi üzerine yapılan çalışmalar ile bilinmektedir. Seramik eğitimi veren sanat atölyelerinden ders alan kişilerin seramik sanatına dair algılarının irdelendiği bu araştırmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Bu kapsamda özel bir sanat atölyesinden düzenli olarak seramik eğitimi alan kişiler ile görüşmeler yapılarak, eğitim almadan önceki ve sonraki seramik sanatına dair olan görüşleri incelenmiştir. Araştırmanın temel amacı alınan eğitimin seramik sanatı algısında gelişim yaratıp yaratmadığını somut veriler ile kanıtlamaktır. Verilerin sağlanması için hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu, katılımcılara bilgisayar ortamında canlı bağlantılar ile etik ilkeler göz önünde bulundurularak yöneltilmiştir. Görüşmeler göstermektedir ki katılımcıların aldıkları eğitim seramik sanatın bilincinin oluşmasında pozitif yönde etki sağlamaktadır. Bununla birlikte seramik hakkında bilinen temel bilgilerden ayrı olarak, sanıldığının aksine basit değil oldukça yoğun uğraş gerektiren bir sanat alanı olduğu, pek çok farklı alanda kullanıldığı, insan psikolojisini rahatlattığı, estetik algıyı ve bakış açısını değiştirdiğine dair farkındalık yarattığı gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Seramik, Terapi, Öğrenci, Görüşme

ABSTRACT: Today, individuals are faced with many pressures from various sources. One of the most common therapy methods that people use to get away from their mental distress is art. It has been known through studies on art therapy for many years that ceramic art allows individuals to express their feelings and experiences and has a relaxing effect on human psychology. Qualitative research methods were used in this study, which examined the perceptions of people who take courses from art studios that provide ceramic education on ceramic art. In this context, interviews were conducted with people who regularly receive ceramic education from a private art studio, and their views on ceramic art before and after receiving the education were examined. The main purpose of the study is to prove with concrete data whether the education received creates an improvement in the perception of ceramic art. The semi-structured interview form prepared for the provision of data was directed to the participants via live connections in a computer environment, considering ethical principles. The interviews show that the education received by the participants has a positive effect on the

* Dr. Öğr. Üyesi-Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü/Konya-gokceuysal1@hotmail.com (Orcid: 0000-0002-9764-0359)

formation of awareness of ceramic art. However, apart from the basic information known about ceramics, it has been observed that, contrary to popular belief, it is not a simple art form but one that requires intense effort, and that it is used in many different areas, relaxes human psychology, and creates awareness that it changes aesthetic perception and perspective.

Keywords: Art, Ceramic, Therapy, Student, Interview

Giriş

Atölye; genel olarak üretim mekânı anlamındadır. Bu tanım Fransızca “atelier” kelimesinden gelmektedir. “Bu sözcük güzel sanatlarda ressam ve heykelticilerin çalıştıkları yer için kullanılır” (Turani, 1993: 18). Tarih boyunca zanaatkârlar ve sanatkârlar ürünlerini “İşlik” de denen atölyelerde üretmişlerdir. Öyle ki sosyoloji profesörü Richard Sennett; (2019: 74). “Atölye zanaatkârın yuvasıdır” ifadesiyle atölyenin önemini vurgulamıştır. Bugün hâlâ plastik sanat alanlarında çalışmalarına devam eden sanatçıların eserlerini ürettikleri alanlara atölye denmektedir. Bunun dışında sadece kişisel üretim amacıyla kullanılan mekanlar için değil, ticari amaç ile seri üretim yapan işletmeler için de konfeksiyon atölyesi, mobilya atölyesi gibi ifadeler kullanılmaktadır. Araştırmanın kapsamında yer alan atölyeler ise, plastik sanatlar alanında çalışmalarını sürdüren sanatçıların özel sanat atölyeleridir. Bu kişiler bireysel eser üretim sürecini kendi mahremiyetinde devam ettirmektedirler. Özellikle büyük şehirlerde giderek yaygınlaşan hemen hemen her şehirde var olmaya başlayan seramik atölyelerinde, atölye sahibi sanatçı bir yandan özgün seramik eserlerini üretirken bir yandan da seramiğe ilgi duyan kişilere özel eğitim verebilmektedir. Çalışma kapsamında ele alınan seramik atölyesi kavramı, sadece işlevsel ürünlerin seri halde üretildiği imalathane olarak değil sanatsal çalışmaların yapıldığı, seramik eğitimi de veren atölyeler için kullanılmıştır.

Özel sanat atölyelerinden eğitim alan kişilerin, kendilerince pek çok farklı sebepleri olabilmektedir. Günümüz dünyasında büyük şehirlerde yaşayan insanlar; özgüvenlerini geliştirmek, sosyalleşmek, stresten uzaklaşmak, yeni bir şeyler deneyimlemek, farklı bir alanda üretim yapmak ve bir beceri edinmek ya da sadece kendilerine vakit ayırıp mutlu olmak gibi sebepler ile sanat eğitimi veren atölyelere başvurmaktadır. Bu insanlar, genelde işlerinde ya da özel hayatlarında yaşadıkları problemler ile mücadele edebilmek için ya da günlük rutinlerinin dışına çıkmak amacıyla sanat ile uğraşmayı tercih etmektedirler. Bu beklentilerin dışında sanat çok uzun yıllardır fizyolojik ve psikolojik hastalıklarda tedavi yöntemi olarak kullanılmaktadır. Bilimsel tespitler 20. yy.’da sanatın terapi ve tedavi uygulamalarına girdiğini göstermektedir. Bireyin yaşama uyum sağlaması, fiziksel, sosyal, psikolojik problem yaşayan her birey için sanat bir rehabilitasyon yöntemidir (Yalçın ve Ak, 2024:11). Sanat’ın tıp alanındaki tarihi geçmişini ve önemini Doç. Dr. Emine Canyılmaz (2021: 129); “Antik çağlardan günümüze dek sanatın tıp bilimine katkılar sağladığı bilinmektedir...Günümüzde resim, müzik ve dans psikoterapi ile yapılan

tedavi yöntemleri başlı başına bir uzmanlık kolu olup birçok hastanın tedavisinde kullanılmaktadır” sözleri ile vurgulamaktadır.

Toplum içinde bireyler, aile ve iş gibi çeşitli kaynaklardan gelen birçok baskıyla karşı karşıya kalmaktadır. Stres sıklığının yüksek olması bireylerin sağlık düzeylerini önemli ölçüde etkilemektedir. Modern tıp teknolojisi fiziksel rahatsızlıkları bir dereceye kadar tedavi edebilmektedir. Fakat bireysel sağlık sadece fiziksel ağrının giderilmesini değil aynı zamanda zihinsel rahatlamayı da kapsamaktadır. İnsanların ruhsal sıkıntılarından uzaklaştırmak için en sık başvurulanan terapi yöntemlerinden biri sanattır. Seramik sanatı terapisi, seramik malzemeleri araç olarak kullanan benzersiz bir psikoterapi şeklidir. Seramik üretim süreciyle bireylere içsel duygu ve deneyimlerini ifade etmeleri için değerli fırsatlar sunulmakta ve bu sayede psikolojik sağlıkları iyileştirilmektedir. Sanatçıların ve psikologların seramik sanatının yaratıcı sürecinin birey üzerindeki derin etkisini fark etmeye başlamaları 20. yüzyılın ortalarına denk gelmektedir (Wang ve Shao, 2024: 23).

Araştırmalar göstermektedir ki sanatın diğer dalları gibi seramik sanatı da insan ruhuna iyi gelen, bedenen ve zihnen rahatlatan bir disiplindir. Suputtitada (2021:400), “Fiziksel, Psikolojik ve Bilişsel Gelişim için Kil Sanatı Terapisi” adlı çalışmada; kilin sanat terapisinde genellikle terapötik amaç ile kullanıldığını, dokunma, modelleme, yaratıcılık duygusunu geliştirme gibi tıbbi faydaları olduğunu söylemektedir. Bununla birlikte kilin bireyin öz güvenini, estetik duyarlılığını, sabrını, disiplinini, iş birliği ve dayanışma duygusunu geliştirdiğini, kavga dürtülerini ortadan kaldırdığını, öfke ve intikam duyguları üzerinde rehabilite edici nörolojik etkisi olduğunu belirtmektedir. İnsan sağlığı üzerinde olumlu etkileri araştırmalar ile kanıtlanan seramik sanatı, son yıllarda tanınırlığının artması ile pek çok insan tarafından oldukça sık tercih edilmektedir. Özellikle Covid 19 pandemi sürecinde evlerine kapanmak zorunda olan pek çok kişi, salgının sebep olduğu negatif etkilerden ve duygu durumlarından kurtulma amacıyla kile dokunarak rahatlatmak istemişlerdir.

Seramik, tarih öncesi çağlardan bu yana kilin su ile yoğrulması sonucu bir forma dönüşen daha sonrasında ateş ile dayanıklılık kazandırılan en ilkel sanat dallarından biridir. “Yeryüzünde en çok bulunan ve toprakla özdeşleştirilen kilin işlenmesi, şekillendirilmesi ve pişirilmesi ile ilk seramik ürünler ortaya çıkmıştır” (Arcasoy ve Başkırkan, 2020: 25). Öncelikle kap kacak ihtiyacından doğan seramik yapımı, sonrasında dini ritüellerde tanrıça heykelciklerine dönmüş, takı yapımında, süs eşyalarında, dekoratif objelerde kullanılmıştır. Bugün insanlar hâlâ benzer kaygılar ve beklentiler ile fakat yeni teknikler kullanarak seramik üretmeye devam etmektedirler. Tarihi süreç içerisinde seramik sadece ihtiyaçları karşılayan bir malzeme olmaktan çok, sanatçıların içsel dünyalarını yansıtmalarını sağlayan ve bir anlatım dili oluşturan çağdaş sanat alanlarından biri haline gelmiştir. Kısacası ilk insandan günümüze seramiğin üretim amacında çok değişiklik olmamış, insan ruhunda bıraktığı pozitif etki devam etmiştir. Bu pozitif etkiden

faydalanmak isteyen kişiler, seramik eğitimi almak için üniversitelere, kamu kurumlarına ya da özel atölyelere gitmektedirler. Türkiye'nin ilk özel seramik atölyesi, ilk çağdaş seramik sanatçısı olan Füreyya Koral'a aittir. Sanatçı, "1951'de açtığı seramik atölyesiyle Türkiye'de stüdyo seramikçiliği denen yaklaşımın da ilk örneğini hayata geçirir" (Yılmaz, 2019: 108). Koral'ın atölyesi Çağdaş Türk Seramik sanatının öncü isimlerinin yetişmesine katkı sağlamıştır. "İlk kişisel sergisini 1951 yılında önce Paris'te arkasından aynı yıl İstanbul Maya sanat Galerisinde açan Füreya Koral, seramik sanatını tanıtma ve sevdirmenin yanı sıra atölyesine gelen Bingöl Başarır, Tüzüm Kızılcan ve Alev Ebuzziya gibi sanatçıların yetişmesine de önemli katkılarda bulunmuştur" (Terwiel, 2008: 119). Füreya Koral'ın ve kendisini takip eden öncü sanatçıların attığı bu adım Türkiye'de seramik sanatının tanınmasında etkili olmuştur. Açılan ilk özel seramik atölyesinin üzerinden üç çeyrek asır sonra, günümüzde bu atölyelerinin sayıları artmakta ve seramik sanatı çağdaş sanat dallarından biri olarak kabul görmektedir.

Yöntem

Bu araştırmanın amacı; özel bir sanat atölyesinde kendi tercihi ile seramik eğitimi alan kişilerin seramik sanatına bakış açılarında değişim olup olmadığını sorgulamaktır. Başka bir deyiş ile alınan eğitimin, seramik sanatı algısında gelişim yaratıp yaratmadığını somut verilere dayandırmaktır. Bu amaç ile araştırmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2021), nitel araştırmayı "gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma" olarak tanımlanmaktadır. Çalışmanın verileri görüşme tekniği ile etik ilkeler göz önünde bulundurularak elde edilmiştir.

Konu ile ilgili olarak literatür taraması yapıldığında, seramik sanatı terapisi çalışmalarının çoğunlukla çocuklar ya da dezavantajlı gruplar üzerinde yapıldığı görülmüştür. Bu araştırmayı daha önce yapılan benzer araştırmalardan ayıran en önemli özellik araştırma grubunun, yetişkin ve sağlıklı bireylerden seçilmiş olmasıdır. Görüşme tekniğinin uygulanacağı kişiler, seramik eğitimini kendi özgür iradeleri ile seçmiş ekonomik özgürlüğe sahip sosyoekonomik düzeyleri birbirine yakın bireylerdir. Bu kapsamda Ankara'da özel bir sanat atölyesinde düzenli olarak seramik eğitimi alan 11 kişi ile görüşmeler yapılmış, katılımcıların eğitim almadan önce ve eğitim aldıktan sonraki seramik sanatına dair olan görüşleri incelenerek seramik sanatı farkındalığı irdelenmiştir. Araştırma sürecinde verilerin sağlanması için öncelikle yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme; "İncelenmek istenen konu hakkında katılımcılardan aynı türde bilgilerin toplanması amacıyla yapılan bir görüşme türüdür" (Balaban Salı, 2018 :145) olarak tanımlanmaktadır. Hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmacıya rehberlik edebilmesi ve konu başlıklarının belirlenebilmesi amacıyla öncelikle beş kişilik pilot gruba uygulanmıştır. Pilot çalışmasından elde edilen veriler ile sorular yeniden düzenlenerek üç kişilik farklı bir pilot grubuna da

yöneltirerek son halini almıştır. Görüşmeler; bilgisayar ortamında canlı bağlantılar ile etik kurallar çerçevesinde sözlü izin ile 15-16 Mayıs 2024 tarihlerinde gerçekleştirilmiş, her bir görüşme ortalama 10-15 dakika aralığında sürmüştür. Görüşme formu soruları katılımcılara yöneltilirken kendilerinin bilgileri dahilinde ses kayıtları alınmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile incelenmiştir. Bu teknik; birbirine yakın verilerin belirli temalar oluşturarak gruplandırılması ve sonrasında sistematik olarak anlaşılır hale getirilmesidir (Akbulut,2018: 186). Canlı bağlantılar ile kayda alınan görüşmeler öncelikle transkripsiyon yöntemi ile Word'e aktarılmıştır. Daha sonra ses kayıtları ile metinler eşleştirilmiştir. Elde edilen bulgular ayrıntılı şekilde değerlendirilerek sonuç kısmında yorumlanmıştır.

Bulgular

Araştırma bulguları, yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara verilen cevaplar doğrultusunda analiz edilmiştir. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo1'de verilmiştir.

Katılımcıların Demografik Özellikleri		
Katılımcılar	Yaş	Meslek
KK-1 Katılımcı 1	44	Resim Öğretmeni
KK-2 Katılımcı 2	36	Ziraat Mühendisi
KK-3 Katılımcı 3	32	Avukat
KK-4 Katılımcı 4	40	İnsan Kaynakları Müdürü
KK-5 Katılımcı 5	43	Bankacı
KK-6 Katılımcı 6	35	Endüstri Mühendisi
KK-7 Katılımcı 7	56	Emekli
KK-8 Katılımcı 8	59	Avukat
KK-9 Katılımcı 9	56	Proje Müdürü
KK-10 Katılımcı 10	35	Çalışmıyor (İşletme)
KK-11 Katılımcı 11	27	Öğretmen

Tablo 1. 15- 16 Mayıs 2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen veriler.

Tablo 1 incelendiğinde, özel bir sanat atölyesinden seramik eğitimi alan katılımcıların çoğunluğunun 30-40 yaş aralığında olduğu, sadece bir katılımcının 30 yaş altında olduğu görülmektedir. Bununla birlikte 50 yaş üstü katılımcı sayısı da 40 yaş üstü katılımcı sayısı ile aynıdır. Ayrıca katılımcıların çoğunluğu özel sektörde çalışırken iki katılımcı kamu kurumunda görev yapmaktadır. Demografik verilerden seramik sanatına dair özel eğitim alan kişilerin sosyoekonomik açıdan üniversite eğitime sahip oldukları belirlenmiştir.

Görüşmelerde demografik özelliklerine yönelik sorulardan sonra, katılımcıların seramik ile ilişkilerini anlama amacıyla seramiği nasıl tanımladıkları sorulmuştur. Alınan cevaplar genel olarak seramiğin

kendilerine hissettirdiği duygular üzerindendir. En dikkat çekici tanımlar “psikolog” (KK-7) “terapi” (KK-2, KK- 6) “özgürlük” (KK-1) ve “kaçış yolu” (KK-8 ve KK-9) olmuştur. Bu tanımların dışında dört katılımcı “sanat dalı” (KK-5, KK-9, KK-10 ve KK-11) ve iki katılımcı seramiği “hobi” (KK-3, KK-4) olarak tanımlamışlardır. (Kaynak kişiler ile kişisel iletişim, 15-16.05.2024). Görüşme yapılan kişilerin düşüncelerine kapsayıcı bir örnek vermek gerekirse Katılımcı 9, seramiği nasıl tanımlarsınız sorusuna; “Bence seramik, çok kıymetli bir sanat ama hobi olarak da yapılabilecek, özellikle belli bir şeyden kaçış için ya da kendinize alternatif bir alan yaratmak için sahip çıkabileceğiniz güzel bir uğraş” (KK- 9 ile kişisel iletişim, 16.05.2024) olarak cevap vermiştir. Katılımcının ifadesinden de anlaşılacağı üzere seramik eğitimi alan kişilerin özellikle günlük hayatın getirdiği stres ve yorgunluktan uzaklaşmak ve kendilerini rahatlatmak için seramiği bir hobi olarak gördükleri fakat seramiğin aynı zamanda bir sanat dalı olduğunu bildiklerini de ortaya koymuştur. Katılımcıların ne kadar süredir seramik ile ilgilendikleri sorulduğunda beşinin 1 yıldan kısa sürede (KK-3, KK-4, KK-6, KK-8 ve KK-9), dördünün 1-2 yıl aralığında (KK-1, KK-2, KK-10 ve KK-11) ve ikisinin 4 yıl üzerinde (KK-5, KK-7) seramik eğitimi aldığı anlaşılmıştır.

Katılımcılara seramiğin kendilerinde hissettirdiği duygular sorulduğunda 9 kişi (KK-1, KK-3, KK-4, KK-5, KK-6, KK-7, KK-9, KK-10 ve KK-11) seramiğin kendilerini rahatlatıldığını, sakinleştirdiğini, huzur verdiğini, mutlu, iyi ve güzel hissettirdiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca geri kalan iki katılımcı (KK-2 ve KK-5) sıfırdan bir şey ortaya koyma hissini sevdiklerini belirtmişlerdir. Bu bağlamda seramik ile uğraşmak bu kişileri pozitif yönde etkilemektedir. Bu olumlu etkiyi daha net anlatmak gerekirse Katılımcı 5’in ifadesi açıklayıcı olacaktır.

Ben uzun süre beyaz yakalı olarak çalışmışım ve içimde bir şeyler üretme isteği, bir şey yaratma isteği vardı. Seramik o anlamda bana tatmin sağlıyor. Mutlu hissediyorum kendimi ve bir şeyi ortaya koyma, bir güzelliği ortaya çıkarabilme insana bence çok tatmin veriyor. Ve bunu da seramik aracılığı ile gerçekleştirebiliyorum (KK-5 ile kişisel iletişim, 15.05.2024)

Benzer biçimde Katılımcı 11 seramiği çocukken oynadığı çamur ile özleştirerek; “Çok güzel hissettiriyor, topraklanıyoruz. Toprağa elimiz değince kuruyoruz ama aynı zamanda da negatifimizi oraya atıyoruz gibi geliyor... Ben çocukken çamur oynamayı da çok severdim. Kumla oynamayı da çok severdim. Onları hatırlatıyor bana... Çamurdan bir şey çıkarmak iyi hissettiriyor.” (KK-11 ile kişisel iletişim, 16.05.2024) ifadesiyle açıklamıştır. Bu ifadeler, seramiğin sanat terapisi yöntemi olarak kişiler üzerindeki olumlu etkileri üzerine yapılan araştırmaları destekler niteliktedir.

Katılımcıların seramik eğitim tercihinin bilinçli bir şekilde olup olmadığına dair eğitim alma nedenleri incelendiğinde, tamamı ortak cevap vermişlerdir. Bütün katılımcıların görüşü; çamura dokunmanın, onu

şekillendirmenin, sıfırdan bir obje oluşturma'nın kendilerini tatmin ettiğidir. Özellikle Katılımcı 1 ve 5 seramiğin üç boyutlu oluşuna dikkat çekerek, seramiğin diğer sanat dallarından ayıran üç boyutlu bir ifade dilinin, tercih sebebi oluşunu anlatmışlardır. Bu durum seramik eğitimi alan bu kişilerin seramik sanatı hakkında farkındalığa sahip olduklarını ve bu sebep ile özellikle tercih ettiklerini göstermektedir. Katılımcı 5; seramiğin üç boyutlu olmasının kendisi için en önemli unsur olduğunu, detayların üç boyutlu bir şekilde ortaya çıkmasının insanı çok daha yaratıcı olmaya ittiğini dile getirmektedir. Ayrıca eliyle bir şey üretmenin, malzemeye eli ile dilediği gibi şekil verebilmenin, kilin her forma sokulabilir olmasının önemini vurgulamıştır. (KK-5 ile kişisel iletişim, 15.05.2024).

Bu görüş ile çamurun plastikliğinin de katılımcılarda çok büyük bir etkisi olduğu anlaşılmıştır. Seramiğin şekillenmeye elverişli bir malzeme oluşu, plastik anlatım dili katılımcıların bu alana yönelmelerinde etkili faktörlerden biridir. Buna yönelik görüşü Katılımcı 7: seramik dışında başka uğraşlar ile (ahşap, heykel vb.) ilgilendiğini fakat çamurun kendisinin stresini aldığını, rahatlattığını ifade etmiş ve bir ürün ortaya çıkarmanın kendisine iyi geldiğini, mutlu hissettiğini anlatmıştır. (KK-7 ile kişisel iletişim, 16.05.2024).

Örnek olarak verilen bu iki anlatım katılımcıların ortak düşüncelerinin dile dökülmüş hali olmakla birlikte diğer katılımcılardan farklı olarak seramik kursuna başlamaya yönelten sebeplerin neler olduğunun sorulduğu bu soruya Katılımcı 10, çocukluk zamanlarında okuduğu "Fürey'a" (Ayşe Kulin'in kaleme aldığı seramik sanatçısı Fürey'a Koral'ın hayatını anlatan roman) kitabı ile bağlantı kurarak; "Küçükken Fürey'a'yı okumuştum ...Zaten psikolog olmak istiyordum. Seramik yapıp hastalarımı iyileştirmekle ilgili hayallerim vardı. Sonra bir arkadaşım dedi ki seramik yapalım mı? Evet dedim. O gün bugün öyle başladık" (KK-10 ile kişisel iletişim, 16.05.2024) cümleleri ile açıklamıştır. Araştırma konusuna bu katılımcı özelinde bakıldığında, seramik sanatının bir terapi yöntemi olarak kullanılabileceğine yönelik bilincin çocukluk yıllarına dayandığını söylemek mümkündür.

Katılımcılara seramik eğitimi almadan önce seramik hakkındaki beklentileri ve düşünceleri sorulmuştur. Verilen cevaplardan katılımcıların seramiğe başlamalarında üç farklı görüş olduğu anlaşılmaktadır. Bu görüşlerden ilki, (KK 1, 2 ve 3) katılımcıların seramiğin sanatsal bir anlatım biçimi olduğunun bilincinde olmaları sebebiyle üç boyutlu heykel ve form yapma beklentisi ile seramik eğitimi aldıkları ve kendilerini ifade edebilme aracı olarak kili kullandıklarıdır. Bununla birlikte üç katılımcı da seramiği kullanım amaçlı obje yapımında değerlendirebileceklerini fark ettiklerini ve bundan da keyif almaya başladıklarını belirtmişlerdir. Bu durumu Katılımcı 1, seramiği heykel ya da üç boyutlu tasarımlar üzerine kendisini geliştirmek adına çalıştığını fakat çamur ile daha farklı çalışmalar da yapabildiğini anlatmıştır. Hem sanatsal formlar hem de kullanıma yönelik eşyalar tabak bardak vb. da yaparak seramiğin uygulama alanının genişliğini gördüğünü dile getirmiştir (KK-1 ile kişisel iletişim, 15.05.2024).

İkinci görüş ise birinci görüşün tam tersi yönündedir. Seramiğin işlevsel kullanım eşyası yönüyle ele alındığı, heykel gibi sanatsal formlar çalışılacağına dair beklentinin olmadığıdır. Katılımcıların üçü (KK-4, KK-10 ve KK-11) seramik eğitimine tabak çanak gibi kendilerine ait kullanım eşyası yapma beklentisi ile başladıklarını ama geldikleri noktada estetik olarak kendilerini tatmin ettikleri seramik heykeller yapmaktan mutluluk duyduklarını dile getirmişlerdir. Bu görüşe örnek olarak Katılımcı 11; aslında bardak yapalım, tabak yapalım, evimize kâse yapalım gibi daha fonksiyonel yaklaşmıştım... Biraz daha sanatsal bir şeyler yapalım fikrine dönüştü. Böyle bir güzel bir sanat eseri ya da estetik olarak güzel görünen bir şey çıkarmak zamanla daha hoşuma gitmeye başladı (KK- 1 ile kişisel iletişim, 16.05.2024) cümlelerini dile getirmiştir.

İlk iki görüşten ayrı olarak üçüncü görüşte katılımcıların geri kalanı (KK-5, 6, 7, 8 ve 9) herhangi bir beklentiye girmeden çamuru şekillendirme fikri ile başladıklarını ama eğitim sürecinde tatmin edici sonuçlara ulaşmanın kendilerini mutlu ettiklerini belirtmişlerdir. Katılımcı 5; oyun hamuru vb. malzemeler ile bir şeyler üretmeyi sevdiğini söyleyerek daha detaylı çalışma fikrinin kendisini seramiğe yönlendirdiğini anlatmıştır. Beklentisinin hissettiği, hayal ettiği, görmek istediği estetiği ortaya çıkarmak olduğunu ve bunu seramik ile başarabildiğini belirtmiştir. (KK-5 ile kişisel iletişim, 15.05.2024) Bu üç görüş, seramik sanatının, kişinin kendi benliğinden çıkan çaba sonucu, insan eliyle somut bir şeyler üretmesinin psikoloji üzerinde bıraktığı pozitif etkiyi doğrular niteliktedir. Her ne beklenti ile başlanmış olursa olsun, günün sonunda hayalden gerçeğe dönüşen form ya da ürün kişide duygusal tatmin yaratır.

Araştırmanın çıkış noktası ve ana sorusu olan seramik eğitimi alan kişilerin seramik sanatına dair görüşlerinde değişiklik olup olmadığıdır. Başka bir ifade biçimi ile alınan eğitimin seramik sanatı farkındalığına katkısı sorgulandığında önemli bulgular elde edilmiştir. Katılımcıların dikkate değer kısmı (KK- 1, 3, 5, 7 ve 10) seramik hakkında daha önceden bir fikre sahip olmaları sebebiyle düşüncelerinde bir değişiklik olmadığını hatta tekniklerini öğrendikçe daha çok bağlandıklarını söylemişlerdir. Bu durumu Katılımcı 3: “Tekniği öğreniyorum, şu anda bir tek o farklılık oldu. Yoksa zaten kursa başlamadan önce de takipteydim. Neler yapılabilir diye” (KK-3 ile kişisel iletişim, 15.05.2024) şeklinde ifade ederken, Katılımcı 7; seramiğe dair düşüncelerinde değişme olmadığını hatta daha da bağlandığını anlatarak, kendisinin farklı alanlarda da uğraşları olduğunu ama tek bırakmayacağı uğraşının seramik olduğunu dile getirmiştir (KK-7 ile kişisel iletişim, 16.05.2024).

Bu düşüncelerin dışında görüşmelerden çıkan bir diğer önemli bulgu da katılımcıların bir kısmının seramiğin kolay olduğunu düşünmeleri ama sandıklarının aksine hiç de kolay olmayan, emek ve zaman isteyen bir alan olduğunu fark etmeleridir. Bu durumu daha iyi ifade etmek gerekirse katılımcılar (KK-2, 4, 6 ve 8) eğitim almadan önce seramiğin daha yapılabilir, basit bir uğraş olduğuna dair düşüncelere sahip olduklarını

söylemektedirler. Eğitim sürecinde seramiğin tekniklerini öğrendikçe ciddi emek, çaba ve planlama gerektirdiğini anladıklarını belirtmişlerdir. Katılımcı 6 bu durumu; seramiğin dışarıdan bakıldığından daha zor olduğunu, aslında kendisinin yapabilirim gibi düşündüğü noktalarda çok ince detaylar gördüğünü anlatmıştır. Sadece çamura şekil vermek değil özellikle sırlama noktasında da çok değişken faktörlerin ortaya çıktığını, fazlasıyla işlem yapıldığını öğrendiğini ifade etmiştir. Fırından çalışmanın çıkmasını beklemenin kendisinde yarattığı heyecanı sevdiğini anlatan katılımcı 6 ayrıca seramikte yapılabilecek çalışmaların bir derya deniz kadar geniş olmasına şaşırdığını daha keşfedecek çok şey olduğunu söylemektedir (KK-6 ile kişisel iletişim, 16.05.2024). Katılımcının anlatımından kendisinin seramiğe başlamadan önceki beklenti ve düşünceleri ile şimdiki düşünceleri arasında pozitif yönde gelişim olduğu anlaşılmakta bu da seramik sanatı farkındalığında aldığı eğitimin katkısını gözler önüne sermektedir.

Katılımcı 8 ise aldığı eğitimin seramik sanatı algısını olumlu yönde değiştirdiğini, ziyaret ettiği sergilerde artık seramik eserlere farklı bir göz ile baktığını;

...Dışarıdan hazır ürünleri görünce çok kolaymış gibi gelen ama işin içine girince sabır isteyen aksine oldukça zor bir alan. Elinizin alışkanlığıyla ilgili bir şey yavaş yavaş oturuyor. Göz ve el koordinasyonunu iyi kurmanız gerekiyor. Oldukça meşakkatli bir süreç. Öyle basit bir iş değilmiş. Ben eskiden Seramik eserlerine şöyle bakıp geçerdim, şimdi dikkatli bakıyorum. Bu “Artlar”, “Contemporary”lere falan gidince daha dikkatli bakıyorum ne yapmışlar diye... (KK- 8 ile kişisel iletişim, 16.05.2024) sözleri ile anlatmıştır.

Ayrıca katılımcılardan ikisi (KK-9 ve 11) seramiğin kendi bildiklerinin aksine daha kapsamlı olduğunu öğrendiklerini söylemişlerdir. Katılımcı 11 seramik hakkındaki düşüncelerinde olan değişimi anlatırken; kendisinin internette seramik malzeme arayışındayken (çamur, sır, el aletleri vs.) banyo, mutfak, vitrifiye malzemeleri çıktığında duruma şaşırdığını, seramiğin kendisi için öncelikle sanat alanı olduğu diğer kullanım alanlarını (endüstri, kimya, sağlık vb.) gözden kaçırdığını söylemiştir (KK-11 ile kişisel iletişim, 16.05.2024). Bu ifadeden katılımcılar arasında az sayıda kişilerin eğitim almadan önce seramik hakkında kapsamlı bilgiye sahip olmadığını fakat eğitim sürecinde seramiğin birçok farklı dalı olduğuna dair bilincin geliştiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Araştırmada sona yaklaşırken seramik sanatı ile ilgili katılımcı deneyimleri sorgulanmıştır. Bu kapsamda görüşme yapılan kişilere eğitim almadan önce seramiğin bir sanat dalı olduğunu bilip bilmedikleri ve herhangi bir seramik sergisine gidip gitmedikleri sorulmuştur. Devamında kendilerinin ileride sergi açma planlarının olup olmadığı ya da bir seramik sanatçısını takip edip etmediklerine dair sorular ile seramik sanatı hakkındaki farkındalıkları irdelenmiştir. Bu bağlamda bir katılımcı hariç

hepsinin seramiği sanat olarak gördükleri ve özellikle Ankara’da düzenlenen Art Ankara gibi sanat fuarlarını ziyaret ettikleri yönündedir. Çoğu katılımcı özellikle bir sanatçının seramik sergisine gitmeseler de düzenlenen karma sergilerde seramik eserleri çok daha dikkat çekici bulduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcı 5 bu durumu “Sanat dalı olduğumu biliyordum özellikle bir seramik sergisine gitmedim ama gittiğim karma sergilerde, Art Ankara gibi fuarlarda resimden çok üç boyutlu çalışmalar heykel, seramik gibi sanat eserleri dikkatimi çekti” (KK-5 ile kişisel iletişim, 15.05.2024) şeklinde açıklamıştır. Ayrıca katılımcıların içinde seramiğin sanat olduğunu bilen fakat bir seramik sergisine gitme fırsatı yakalayamayan kişiler de vardır. Katılımcı 2 “Hiç seramik sergisine gitmemiştim ama sanat dalı olduğumu biliyordum. Ailemde de sanatla uğraşanlar olduğu için sergi gezerdim ama hiç seramik sergisine denk gelmemiştim açıkçası” (KK- 2 ile kişisel iletişim, 15.05.2024) ifadelerini kullanmıştır.

Bu görüşün dışında Katılımcı 4 seramiği sanattan ziyade hobi olarak düşündüğünü, işlevsel ürün olarak gördüğünü dile getirmiş ve hiç seramik sergisine gitmediğini, sanattan ziyade bardak, kupa gibi işlevsel ürün gözüyle baktığını belirtmiştir (KK- 4 ile kişisel iletişim, 15.05.2024). Bununla birlikte Katılımcı 7 ve 11 özellikle seramik sergisine gittiklerini belirtmişlerdir. Katılımcı 11 daha önce bir üniversitenin dönem sonu öğrenci seramik sergisine gittiğini ve o sergiyi de çok keyifli bulduğunu dile getirmiştir (KK- 11 ile kişisel iletişim, 16.05.2024).

Katılımcılara kendilerinin seramik sergisi açmak isteyip istemeyecekleri sorulduğunda, katılımcıların dördü (KK-1, 3, 10 ve 11) “Evet” cevabını verirken beşi de (KK-2, 4, 7, 8 ve 9) “Hayır” cevabını vermiştir. Ayrıca iki katılımcı (KK 6 ve 5) kişisel sergi olmasa bile belki karma sergiye katılabileceklerini belirtmişlerdir (KK ile kişisel iletişim, 15-16.05.2024). Evet cevabını veren katılımcılardan Katılımcı 11, seramik sergisi açma isteğini “Seramik sergisi açmak çok isterim, o kadar geliştiririm kendimi de inşallah bir sergim olur, atölyem olur, çok isterim” (KK-11 ile kişisel iletişim, 16.05.2024) cümleleri ile dile getirmiştir. Hayır cevabını veren Katılımcı 8 ise; “Yok. Büyük bir beklentiyle başlamadım...Kaçış noktalarının olması gereken bir mesleğim var. Bu sebep ile seramiğe beni rahatlatan bir iş olarak bakıyorum şimdilik” (KK-8 ile kişisel iletişim, 16.05.2024) sözleri ile kendisini ifade etmiştir. Kişisel sergi değil ama belki karma sergiye katılabileceğini belirten Katılımcı 5: “Tek başıma seramik sergisi açacak kadar yeterli görmüyorum kendimi. Ama karma sergilerde çalışmalarım sergilenir ise mutlu olurum” (KK-5 ile kişisel iletişim, 15.05.2024) cevabını vermiştir. Katılımcıların verdikleri cevaplardan anlaşılmaktadır ki; kişisel seramik sergisi değil ama karma sergide yer alma fikrine çoğunluğu sıcak bakarken dört katılımcı kendilerini bir sergide yer alacak kadar yeterli görmemektedir.

Seramik sanatı farkındalığının sorgulandığı araştırmada, katılımcılara beğendikleri, takip ettikleri seramik sanatçıları sorulmuştur. Bu sorunun amacı katılımcıların bir seramik sanatçısının eserlerini, yaratım sürecini,

seramik sanatında gerçekleştirdiği faaliyetleri yakından takip ediyor olmasının seramik sanat bilincine katkı sağladığının düşünülmesindendir. Dört katılımcı (KK-2, 3, 4 ve 7) takip ettikleri, bildikleri bir seramik sanatçısı olmadığını söylerken, altı katılımcı (KK- 1, 6, 8, 9, 10 ve 11) sanatçıları bildiklerini, sosyal medya aracılığı ile takip ettiklerini fakat isimlerini hatırlayamadıklarını belirtmişlerdir. Sadece Katılımcı 5: “Söyleyebilirim, Hülya Sözer. Eserlerini çok gerçekçi ve çok detaylı, ifadelerin çok net ve tarzının çok yalın olduğunu düşünüyorum” (KK- 5 ile kişisel iletişim, 15.05.2024) ifadelerini kullanmıştır. Alınan bu cevaplardan seramik eğitimi alan katılımcıların büyük bir kısmının seramik sanatçıları isim olarak tanımadıkları sadece bir kişinin özellikle sanatçı ve eserleri üzerinde daha detaylı bir fikre sahip olduğu çıkarımında bulunmaktadır. Bu sonuç seramik eğitimi alan kişilerin sanatçıların isimleri ve eserleri ile yakın bir ilişki içinde olmadıklarını bu durumun seramik sanatı bilincinin oluşmasında negatif yönde etki sağladığı izlenimi vermektedir.

Son olarak katılımcılara seramiğe devam edip etmeyecekleri sorulduğunda on bir katılımcının hepsi “Evet” yanıtını vermişlerdir. Katılımcı 7; “Evet, devam edeceğim. Ömrümün yettiğince ellerim çalışmaya devam ettikçe devam edeceğim”, derken katılımcı 8; “Zamanım ve bütçem yettiği müddetçe evet”. (KK- 7 ve 8 ile kişisel iletişim, 16.05.2024) ifadelerini kullanmışlardır. Alınan bu cevaplardan özel bir sanat atölyesinden seramik eğitimi alan katılımcıların tamamının seramik ile uğraşıyor olmalarının kendilerinde pozitif yönde bir etki yarattığı ve seramiğin devamlılık isteği uyandırdığı anlaşılmaktadır.

Sonuç

Bu araştırmada, özel sanat atölyesi öğrencilerinin seramik sanatına dair görüşleri incelenmiştir. Yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular atölye katılımcılarının seramik sanatı farkındalığına dair tahmin edilebilir sonuçlar elde edilmesini sağlamıştır. Seramiğin uzun yıllardır sanat terapisi yöntemlerinden biri olduğu gerçeği düşünüldüğünde katılımcılar üzerindeki pozitif yöndeki ruhsal gelişim şaşırtıcı olmamıştır. Literatürde seramik sanatı ile ilgili yapılan benzer çalışmalar çoğunlukla çocuklar ve dezavantajlı gruplar üzerinde yapılmıştır. Bu çalışma da ise özellikle araştırma grubunun, yetişkin ve sağlıklı bireylerden oluşmasıdır. Katılımcılar kendi istekleri ile özel bir sanat atölyesinden seramik eğitimi almayı tercih etmişlerdir. Bu bağlamda görüşmelerden çıkarımda bulunabileceğimiz ilk bulgu, katılımcıların demografik yapılarıdır. Yaş ve meslek durumlarının sorulduğu demografik özellikler göstermektedir ki, seramik eğitimi alan bu kişilerin eğitim düzeyleri birbirlerine yakın ve sosyoekonomik açıdan benzerlik göstermektedirler. Çoğunlukla 30-40 yaş aralığında ve meslek sahibi olan bu kişilerin ekonomik özgürlüklerinin olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca bu kişiler görüşmelerin daha sonraki sorularına verdikleri cevaplarda sıklıkla tekrar ettikleri üzere iş hayatlarında yaşadıkları stres ve sıkıntılardan uzaklaşabilmek için seramik ile uğraşmak istemişlerdir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer önemli sonuç, kişilerin seramiğin günlük hayatın getirdiği kaygı, endişe, stres gibi duygu durum bozukluklarına iyi gelmesi sebebi ile tercih etmeleridir. Bu oldukça tahmin edinebilecek bir sonuçtur çünkü seramik sanatı çok uzun yıllardır pek çok psikolojik rahatsızlıkta terapi yöntemi olarak kullanılmaktadır. Kile dokunmanın, sıfırdan kendi elleri ile bir şey inşa etmenin rahatlatıcı, sakinleştirici özelliğinin olduğunu ve kişide mutlu, iyi ve güzel hisler bıraktığını dile getirmişlerdir. Bu veri, seramik sanatı terapisi üzerine yapılan araştırmalara destek bir sonuç ortaya çıkartmaktadır. Bununla birlikte elde edilen verilerden bir başkası katılımcıların seramik sanatının diğer sanat dallarından ayıran üç boyutlu olma özelliğinin farkında olmalarıdır. Seramiğin plastik bir ifade diline sahip olması ayrıca katılımcıların bu bilinç ve farkındalığı seramiği tercih etmelerinde önemli bir faktördür.

Görüşmelerden elde edilen belki de en önemli ve kısmen beklenmedik sonuç, katılımcıların seramiği kolay, basit yapılabilir görürken aldıkları eğitim sonrası özünde seramiğin oldukça emek, zaman, tecrübe ve iyi bir planlama isteyen sanat dalı olduğunu fark etmeleridir. Katılımcılar, seramiği sadece çamur şekillendirmekten ibaret zannederlerken, aslında her bir aşamasının önemli detaylara ve özene ihtiyacı olduğunu keşfetmişlerdir. Tasarımla başlayan seramik yaratım sürecinin, kil seçiminden, şekillendirme aşamasına, kurutmadan, dekor tekniklerine, pişirim detaylarına, renklendirilmesine kadar farklı aşamalardan geçtiğini öğrenmişlerdir. Bu farkındalık onlarda seramik sanatı algısını değiştirmiş, bilinçli sanat tüketicisi olmalarında ve seramik eserlere farklı bir göz ile bakmalarına katkı sağlamıştır. Ayrıca katılımcıların büyük bir kısmı seramiğin sadece sanat eseri değil günlük hayatımızda pek çok alanda kullanım eşyası olarak tercih edildiğini, sağlıktan, teknolojiye, yapı sektöründen, seramik kimya endüstrisine kadar çok yönlü bir alan olduğu farkındalığına erişmişlerdir.

Katılımcıların iki kişi (KK-7 ve 11) hariç diğerleri, seramik eğitimi almadan önce hiçbir seramik sergisine gitmemişlerdir fakat ziyaret ettikleri karma sergilerde özellikle üç boyutlu olan seramik eserlerin dikkatlerini çektiğini söylemişlerdir. Fakat aldıkları eğitimden sonra seramik sergilerini özellikle takip ettiklerini fırsat bulduklarında mutlaka ziyaret ettiklerini belirtmişlerdir. Bu durumdan aldıkları eğitimin katılımcıların seramik sanatı farkındalığına katkı sağladığı çıkarımında bulunmaktadır. Katılımcılar eski yaşantılarına nazaran daha sık seramik sergisi ziyaret ettiklerini beyan etmişlerdir. Bütün bu farkındalığa rağmen bir katılımcı hariç (KK-5) hiçbir katılımcı seramik sanatçıların ve eserlerini yakın olarak tanımamaktadırlar. Daha net ifade etmek gerekirse bütün katılımcılar sosyal medya aracılığıyla sanatçıları ve eserlerini takip etmekte fakat sanatçıların isimleri ve eserleri ile yakın bir ilişki içinde değillerdir. Görüşmelerden anlaşılan bulgulardan sonuncusu ise, katılımcıların her biri seramiğe devam etmek istemektelerdir ve hatta üç katılımcının ileride kişisel sergi açma planları bulunmaktadır, bu veriden katılımcıların aldıkları

eğitim sayesinde seramik sanatı ile daha yakın ilişki içinde olacakları anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, özel bir sanat atölyesinden seramik eğitimi alan öğrenciler ile yapılan görüşmeler göstermektedir ki aldıkları eğitim seramik sanatının tanınmasında, pozitif yönde etki sağlamıştır. Seramik hakkında bilinen temel bilgilerden ayrı olarak, bir sanat alanı olduğu, geniş bir kullanım yelpazesinin olduğu, insan psikolojisini rahatlatığı, estetik algıyı ve bakış açısını değiştirdiğine dair farkındalık yaratmıştır. Katılımcıların eğitim almadan önceki yaşantılarına nazaran daha bilinçli bir sanat izleyicisi durumuna gelmeleri ise en dikkat çekici veridir. Bununla birlikte verilen eğitimler de teknik eğitime destek olarak seramik sanatçılarına ve eserlerine dair daha derin bilgilendirmelerin, öğrencilerin seramik sanatçıları ve eserlerine dair daha çok fikirlerinin olmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Seramik eğitimi veren sanat atölyelerinin sayılarının artması ve ulaşılabilir olmasının toplum ve bireyler üzerinde olumlu etkiler doğuracağı öngörülmektedir.

KAYNAKÇA

Yazılı Kaynaklar

- Akbulut, Y. (2018). Veri çözümleme teknikleri. *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, 162-195, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Arcasoy, A.- Başkırkan, H. (2020). *Seramik teknolojisi*. 1. Baskı, İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- Canyılmaz, E. (2021). Seramik ve terapi. *Tıp ve Sanat*, 129-138, Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- Peerapat, S. (2021). Clay art therapy for physical, psychological and cognitive improvement. *International Journal of Medical Science and Current Research (IJMSCR)*, 4, (4), 399-401.
- Salı Balaban, J. (2018). Verilerin toplanması. *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, 134-161, Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Sennett, R. (2019). *Zanaatkâr*. 3. Basım, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Terwiel Dizdar, C. (2008). Türkiye’de seramik sanatının kurumsallaşması. *Seramik Türkiye Dergisi*, 24, 118-123.
- Turani, A. (1993). *Sanat terimleri sözlüğü*. 5. Basım, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Wang, S.- Shao, S. (2024). Impact of ceramic art therapy on the psychological health of socially disadvantaged groups. *Lecture Notes in Education Psychology and Public Media*, 50(1), 23-28.
- Yalçın, B.- Ak, H. (2024). Seramik sanatıyla terapötik uygulamalar: 6 Şubat depremi Adıyaman örneği. *Avrasya Beşerî Bilim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 11-20.
- Yıldırım, A.- Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. 12. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, E. (2019) *Modern/çağdaş seramik sanatı: Türkiye’de seramiğin öyküsü*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.

Sözlü Kaynaklar

- KK-1: Katılımcı 1, 44 yaşında, Resim Öğretmeni. (Görüşme:15.05.2024)
KK-2: Katılımcı 2, 36 yaşında, Ziraat Mühendisi. (Görüşme:15.05.2024)
KK-3: Katılımcı 3, 32 yaşında, Avukat. (Görüşme:15.05.2024)
KK-4: Katılımcı 4, 40 yaşında, İnsan kaynakları müdürü. (Görüşme:15.05.2024)
KK-5: Katılımcı 5, 43 yaşında, Bankacı. (Görüşme:15.05.2024)
KK-6: Katılımcı 6, 35 yaşında, Endüstri Mühendisi. (Görüşme:16.05.2024)
KK-7: Katılımcı 7, 56 yaşında, Emekli. (Görüşme:16.05.2024)
KK-8: Katılımcı 8, 59 yaşında, Avukat. (Görüşme:16.05.2024)
KK-9: Katılımcı 9, 56 yaşında, Proje Müdürü. (Görüşme:16.05.2024)
KK-10: Katılımcı 10, 35 yaşında, Çalışmıyor. (İşletme Mezunu) (Görüşme:16.05.2024)
KK-11: Katılımcı 11, 27 yaşında, Öğretmen. (Görüşme:16.05.2024)

Extended Summary

Today, individuals are faced with intense work and social life pressures, which can cause stress, anxiety, and mental distress. Art has been an effective tool used throughout history to purify themselves from such mental distress. Ceramic art, which is evaluated within the scope of art therapy, supports individuals' psychological well-being by offering them a creative expression area, develops their aesthetic sensitivities, and shapes their perceptions of art. This research examines the views of individuals who receive ceramics training in a private art studio on ceramic art, and questions whether the training process has caused any changes in their perceptions. Qualitative research methods were used in the study, and the data collection process was carried out through a semi-structured interview form. One-on-one interviews were conducted with 11 participants who regularly receive ceramics training in a private art studio in Ankara. The differences between the participants' perceptions of ceramics before and after the training were analyzed, and the effects of art education on individuals were revealed.

The main findings obtained from the interviews can be summarized as follows:

1. Participant Profile and Education Preferences:
 - a. The majority of the participants are between the ages of 30-40 and are individuals with a profession and economic freedom.
 - b. Individuals who prefer to receive ceramics education have generally chosen this art for the purpose of getting away from the stress of daily life, expressing themselves, socializing and gaining a new skill.
2. Changes in the Perception of Ceramics:
 - a. Before starting ceramics, the participants thought that this art was only a functional occupation (such as making plates and cups) or a simple hobby. However, during the education process, it was realized that ceramics is a multifaceted art branch that requires complex techniques, disciplined work.
 - b. The participants understood that ceramics is an aesthetic art branch and began to evaluate ceramic works more consciously.
 - c. With the education process, awareness that ceramic works are used not only in the field of art but also in various sectors such as industry, chemistry, technology and health has increased.
3. Psychological and Social Effects of Ceramic Art:
 - a. Participants stated that working with ceramics created peace, happiness, relaxation and stress-reducing effects on them.

- b. It has been determined that touching, shaping and producing something from scratch provides personal satisfaction, increases individuals' self-confidence and allows them to express their inner worlds.
- c. It has been observed that ceramic art develops discipline, patience and creativity, and strengthens individuals' original thinking and aesthetic perspective.

4. Increase in Art Awareness and Relationship with Artists:

- a. Before the training, the majority of participants stated that they did not know ceramic artists, did not go to ceramic exhibitions or did not have a special interest in this field.
- b. With the training process, interest in visiting art galleries and exhibitions increased, and ceramic works began to be examined more carefully.

The research results show that the perceptions of individuals who receive ceramic training from private art workshops regarding art have changed significantly. The training process increased the participants' awareness of the aesthetic, technical and cultural aspects of ceramic art and improved their ways of evaluating ceramic works. In addition, it was observed that ceramic art provides psychological relief for individuals, contributes to the process of coping with stress and offers a field of creative expression.

"İyi Yayın Üzerine Kılavuzlar ve Yayın Etiği Komitesi'nin (COPE) Davranış Kuralları" çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir. / The following statements are included within the framework of "Guidelines on Good Publication and the Code of Conduct of the Publication Ethics Committee (COPE)":

Etik Kurul Belgesi/Ethics Committee Approval: 14.05.2024 tarihinde Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Bilimsel Etik Kurul Kararı alınmıştır. / On 14.05.2024, Selçuk University Faculty of Fine Arts Scientific Ethics Committee Decision was taken.

Çıkar Çatışması Beyanı/Declaration of Conflicting Interests: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarların potansiyel bir çıkar çatışması yoktur. / There is no potential conflict of interest for the authors regarding the research, authorship or publication of this article.